WIKIPEDIA

Idioma nuosu

L'**idioma Nuosu** (o **nosú**), tamién conocíu como **Yi del norte**, **Liangshan Yi**, y **Sichuan Yi** ye una llingua yi, siendo esta considerada como la llingua de prestíu falada por los Yi; esta llingua foi impuesta pol gobiernu Chinu como llingua franca d'esti pueblu (en Mandarín: *Yí yǔ*, 彝語/彝语) y, como tal, ye la única que s'enseña na escuela, tantu de forma oral como na so forma escrita. Ye faláu por más de 2 millones de persones y esta cifra paez dir n'aumentu; 60% solo fala esti idioma. Nuosu ye'l nome nativu Nuosu/Yi col qu'ellos mesmos lo nomen y esti nun ye usáu en Mandarín; anque esti pue ser traducíu como (*nuòsū yǔ* 诺苏语/諾蘇語), los calteres Chinos pa *nuòsū* nun tienen equivalente.[1]

Idioma Nuosu *Nuosu*	
Faláu en	China
Zona	Al sur de Sichuan, norte de Yunnan
Falantes	2 millones
Familia	Sinón-tibetanu Tibeto-birmanu Lolo-birmanu **Nuosu**
Estatus oficial	
Oficial en	*Nengún país*
Reguláu por	*Nun ta reguláu*
Códigos	
ISO 639-1	*nengún*
ISO 639-2	`iii`
ISO 639-3	`iii (http://www.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=iii)`

==Sistema d'escritura principal|Escritura yi}} El **yi clásicu** ye un sistema logográico silábicu de 8000 a 10 000 glifos. Anque similar a la china en función, los glifos son independientes na forma, con pocos nicios d'una rellación direuta.

La escritura **yi moderna** (ꆈꌠꁱꂷ *nuosu bburma* [nɔ̄sū bʙ̩̄mā] «escritura nuosu») ye un silabariu estandarizado derivíu de la escritura clásico en 1974 pol gobiernu chinu local. Fíxose la escritura oficial de los idiomes yi en 1980. Hai 756 glifos básicos basaos nel dialeutu de Liangshan, amás de 63 pa les sílabes que namái s'atopen nos préstamos chinos.

En 1958, el gobiernu chinu introduxera un alfabetu basáu nel romanu pal usu en Yi, basáu na escritura romanizada de Gladstone Porteous de Sayingpan.[2] (This was later replaced by the Yi script.)

Conteníu

Fonoloxía

Los equivalentes escritos de los fonemes que figuren equí son «pinyin yi». Pa llograr información alrodiu de la escritura real utilizada consultar la seición anterior titulada «Sistema d'escritura».

Una señal nun parque públicu en Xichang, Sichuan, China, amosando testu en yi modernu, chinu ya inglés.

Consonantes

		Llabiales	Alveolares	Retroflejas	Palatales	Velares	Glotales
Nasales	sonores	m /m/	n /n/		ny /ɲ/	ng /ŋ/	
	sordes	hm /m̥/	hn /n̥/				
Oclusives	prenasalizadas	nb /mb/	nd /nd/			mg /ŋg/	
	sonores	bb /b/	dd /d/			gg /g/	
	sordes	b /p/	d /t/			g /k/	
	aspiraes	p /pʰ/	t /tʰ/			k /kʰ/	
Africaes	prenasalizadas		nz /ndz/	nr /ndʐ/	nj /ndʑ/		
	sonores		zz /dz/	rr /dʐ/	jj /dʑ/		
	sordes		z /ts/	zh /tʂ/	j /tɕ/		
	aspiraes		c /tsʰ/	ch /tʂʰ/	q /tɕʰ/		
Fricatives	sordes	f /f/	s /s/	sh /ʂ/	x /ɕ/	h /x/	hx /h/
	sonores	v /v/	ss /z/	r /ʐ/	y /ʑ/	w /ɣ/	
Llaterales	sonores		l /l/				
	sordes		hl /l̥/				

Vocales

	Anteriores	Centrales	Posteriores
Zarraes	i /i/	y /z̩*/	o /o/
Semicerradas		y /ə/	o /o/
Semiabiertas	ie /ɛ/		uo /ɔ/
Abiertes		a /a/	

*Identificáu cola vocal del mandarín 四 *sì* «cuatro»

Tonos

- altu [˥] – escritu **-t**
- descendiente mediu [˦˨] o mediu [˧] – escritu **-x**
- mediu [˧] – non escritu *descendiente mediu [˨˩]

– escritu **-p**

Referencies

1. Zhu Wenxu etc. 朱文旭、木乃热哈、陈国光 Yi-yu basic course 彝语基础教程 Central Minorities Publishing Co. 中央民族大学出版社 (2006-04出版)
2. Yi language (http://www.worldlanguage.com/Languages/Yi.htm)

Prueba Wikipedia n'Idioma nuosu na Incubadora de Wikimedia

Bibliografía

- Chen Kang [陈康]. 2010. *A study of Yi dialects* [彝语方言研究]. Beijing: China Minzu University Press.

Llectura adicional

- Collective book, *Ritual for Expelling Ghosts, A religious Classic of the Yi nationality in Liangshan Prefecture, Sichuan*. The Taipei Ricci Institute (November 1998)
- Ma Linying, Dennis Elton Walters, Susan Gary Walters (editors). *Nuosu Yi-Chinese-English Glossary (http://www.yihanyingcihui.net)*. Nationalities Publishing House (2008). ISBN 978-7-105-09050-1/H.638.

Control d'autoridaes	**Proyeutos Wikimedia** · Datos: Q34235